

Uitvoeringsprogramma

Aa en Hunze Buitengewoon!

Herijkte Strategische
Toekomstvisie
Gemeente Aa en Hunze

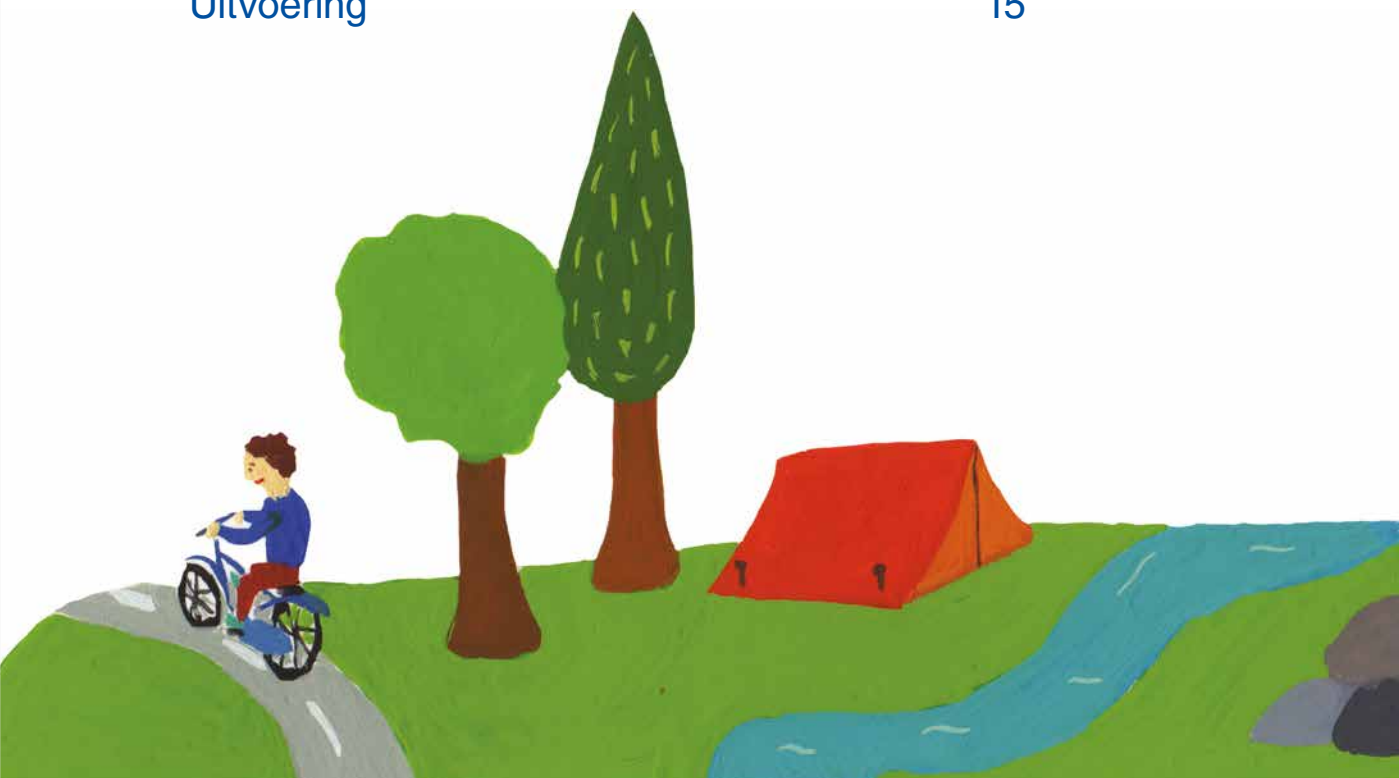
2015

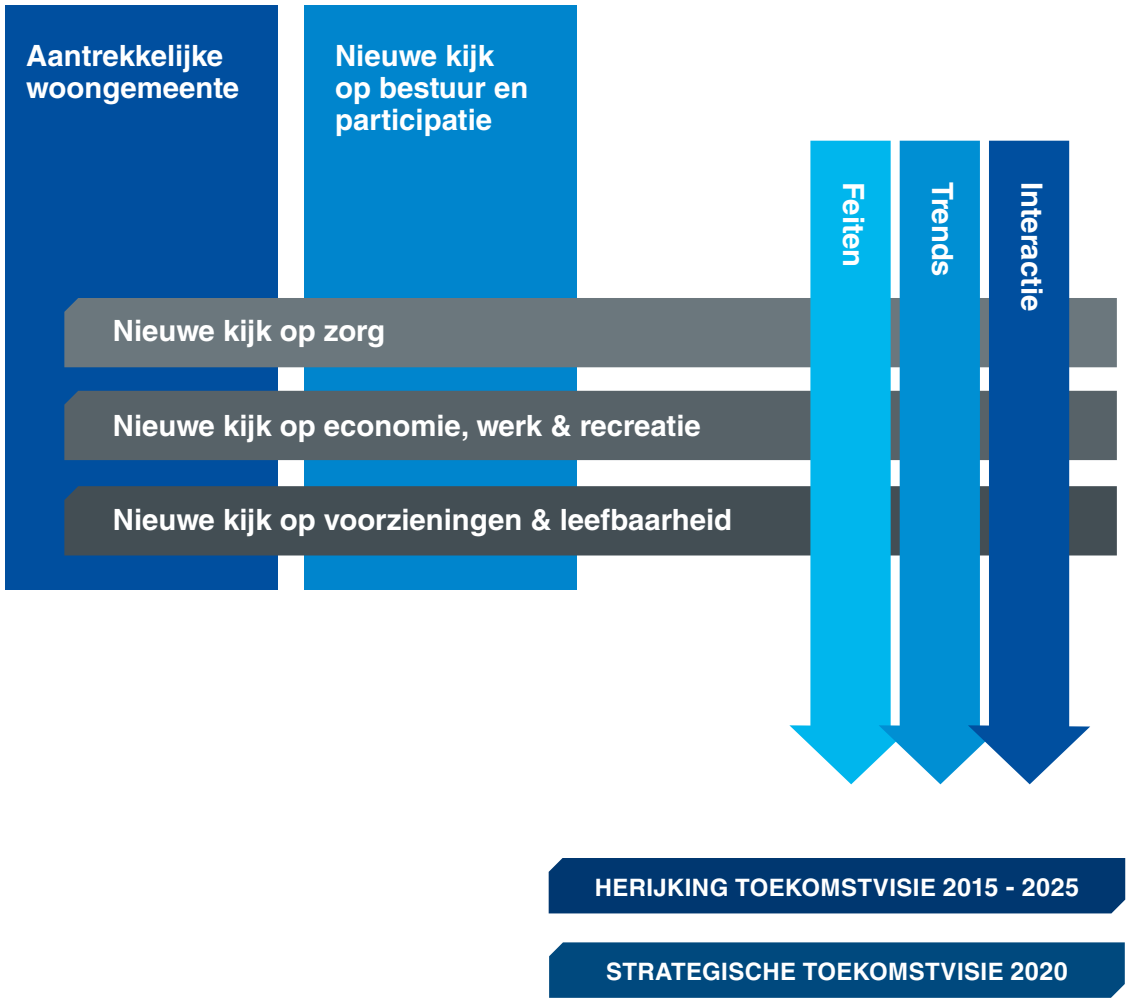
2025



Inhoudsopgave

Inleiding	3
Nieuwe kijk op bestuur en participatie	5
Nieuwe kijk op zorg	7
Nieuwe kijk op economie, werk en recreatie	9
Nieuwe kijk op voorzieningen, leefbaarheid en wonen	12
Uitvoering	15





Inleiding

Sinds 2009 werken we in Aa en Hunze met de Strategische Toekomstvisie 2020. Deze visie is een handig kompas gebleken bij beleidsbepaling en besluitvorming. Ook extern heeft de visie haar nut bewezen, onder andere in de samenwerking met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en andere overheden.

Het behoud van het goede en een gezamenlijke blik op de toekomst is niet iets vanzelfsprekends. Daarom is in 2015 de Strategische Toekomstvisie samen met inwoners opnieuw tegen het licht gehouden en geactualiseerd. De raad heeft op 28 mei 2015 de herijkte Strategische Toekomstvisie 2015 - 2025 vastgesteld.

De Strategische Toekomstvisie gebruiken we in alle facetten van ons werk. Dit komt tot uiting in het uitvoeringsprogramma, waarin we de vertaling maken van de herijkte Strategische Toekomstvisie 2015 - 2025 naar de praktijk. We doen dit door per accent te beschrijven wat we willen en wat we gaan doen, samen met de inwoners. Dit uitvoeringsprogramma gaat over de periode tot het eind van deze bestuursperiode (1e kwartaal 2018). Voor de periode daarna, is het bepalen van de prioriteiten aan het nieuwe college.

De centrale lijn

De titel 'Aa en Hunze Buitengewoon!' voldoet nog steeds. Deze titel was eerder al opgenomen in de Strategische Toekomstvisie 2020.

De geactualiseerde missie is de basis voor de herijkte Strategische Toekomstvisie en dus ook het uitvoeringsprogramma:

'Aa en Hunze is een aantrekkelijke woongemeente waar het buitengewoon goed leven en recreëren is, met een levendige, zorgzame en innovatieve samenleving in een robuust landschap: Aa en Hunze Buitengewoon!'

De missie uit 2009 is hierbij voor het grootste deel overgenomen. De ambitie om Aa en Hunze verder te ontwikkelen als recreatiegemeente blijft onverkort aanwezig, alleen benoemen we dat niet langer expliciet. Bovendien hebben we een extra component toegevoegd: de innovatieve samenleving.

In de vertaling van de herijkte Strategische Toekomstvisie naar het uitvoeringsprogramma is de volgende centrale lijn te herkennen:

- Inwoners zijn 'aan zet'. Meer en meer nemen inwoners het initiatief voor het oppakken van maatschappelijke vraagstukken.
- Dorpen en gemeenschappen ontwikkelen zich daarmee elk op een eigen manier. Verschillen tussen dorpen mogen er zijn.
- Het initiatief ligt meer bij de samenleving en de gemeente beweegt mee. Voor de gemeente betekent dit een andere rol en een andere manier van werken.
- Waar nodig en gewenst neemt de gemeente de rol van regisseur in om samenwerking te bevorderen en ondersteuning te bieden.
- De gemeente draagt zorg voor een 'vangnet' en voor 'basiskwaliteit'.

Nieuwe kijk op bestuur en participatie

Wat wij willen:

Inwoners zijn sterk verbonden met hun eigen leefomgeving. Initiatieven die hier ontstaan, komen voort uit de kracht van de gemeenschap zelf. De gemeente wil deze gemeenschapskracht verder versterken en kansen bieden.

De gemeente biedt met haar 'Ja-mits' houding ruimte voor initiatief. Waar nodig en gewenst pakt ze samen met inwoners, bedrijven en instellingen maatschappelijke vraagstukken aan. Soms vindt dit plaats op uitnodiging van ons als overheid, maar meer en meer op initiatief van inwoners. Dit kan betekenen dat er per dorp voor een andere aanpak wordt gekozen. Belangrijk is dat de keuzes passen bij het dorp en dat de keuzes toekomstgericht zijn.

De omgeving ziet de gemeente als een professionele en betrouwbare partner. Een partner die meer overlaat aan de samenleving, daarop aansluit en meebeweegt. Voor de gemeentelijke organisatie betekent dit andere rollen, die we op een zelfstandige en professionele manier uitvoeren.

Wat wij gaan doen:

- We bieden ruimte voor concrete acties, laten inwoners aan zet.
- We faciliteren inwonersinitiatieven en dorpsinitiatieven.
- We stellen samen met inwoners dorpsvisies op in de vorm van een toekomstagenda en maken afspraken over wat we van elkaar mogen verwachten.
- Waar nodig en gewenst neemt de gemeente de rol als regisseur in om samenwerking te bevorderen en ondersteuning te bieden.
- We werken op een innovatieve wijze samen met inwoners om de sociale verbanden in de dorpen, onder andere naoberschap en vrijwilligerswerk, te ondersteunen en versterken.
- We zorgen voor doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie, zodat we inwoners goed kunnen ondersteunen. De 'blik naar buiten' is het motto.



Concrete voorbeelden zijn:

- Het project 'Jouw idee, samen uitvoeren' voortzetten.
- Zelfbeheer van groenonderhoud starten met een proefproject.
- Het Leefbaarheidsfonds benutten voor inwonersinitiatieven.
- De uitkomsten benutten die de belevingsonderzoeken in het Veengebied hebben opgeleverd.
- De gemeentelijke Doe Dag combineren met NL Doet.
- Het project Burgerparticipatie verder tot uitvoering brengen, bijvoorbeeld door nieuwe vormen te benutten als Right to Challenge of een burgertop.
- De gemeentelijke organisatie richt haar blik naar buiten.
- Het college is bereikbaar voor iedereen! Elke maand een social media spreekuur, inloosspreekuur en met dorpsinwoners in gesprek met 'College bie 't pad / bij 't pad'.

Nieuwe kijk op zorg

Wat wij willen:

Onze ambitie is dat alle inwoners op eigen kracht kunnen deelnemen aan de samenleving. Samen leven, is samen zorgen. Want sommige mensen hebben steun nodig. Dorpsgemeenschappen laten zien dat er veel energie is voor zorg gerelateerde initiatieven.

De gemeente biedt ruimte voor gemeenschapszin, faciliteert initiatieven waar het gewenst is en biedt een vangnet waar het nodig is. De gemeente zet in op de hervorming van het sociale domein, waarbij we de inzet van informele zorg en preventie verder stimuleren en ondersteunen. Mantelzorgers, vrijwilligers, maar ook ontmoetingsactiviteiten en maatschappelijke dienstverlening zijn belangrijke pijlers om welzijn en zorg dichtbij mogelijk te maken. We staan open voor innovatie en creativiteit.

Is formele zorg nodig, dan is de regel: licht waar het kan, zwaar waar het moet. Blijvende aandacht houdt de gemeente voor de kwetsbare groepen: er mogen geen mensen tussen wal en schip vallen.

Wat wij gaan doen:

- We bespreken met inwoners het onderwerp: samen leven, is samen zorgen. Dit is een onderwerp voor de toekomstagenda van de dorpen.
- We moedigen inwoners aan tot zelfredzaamheid en stimuleren daarbij de toepassing van innovatieve technologische mogelijkheden, zoals domotica en iAge.
- We bieden ruimte voor initiatieven, faciliteren waar gewenst en bieden een vangnet waar nodig.
- We richten de focus op preventie door te sturen op de integratie van het zorg- en welzijnsaanbod en innovatie van de zorg.
- We zorgen ervoor dat het Sociaal team Aa en Hunze zichtbaar is in de dorpen en toegankelijk voor iedereen.
- Welzijnsorganisatie Impuls faciliteert mantelzorgers en vrijwilligers namens de gemeente.
- De gemeente is een mantelzorgvriendelijke werkgever.



Concrete voorbeelden zijn:

- De woonvisie herijken waarin we inzetten op het langer thuis wonen.
- Een gezonde leefstijl bevorderen door projecten te ondersteunen op het gebied van voeding, beweging, arbeidsparticipatie, maatschappelijke participatie en healthy aging.
- Bij initiatieven aansluiten voor het opzetten van zorgcoöperaties.
- Een zorgbank verkennen en faciliteren.
- Buurtnetwerken en zorginitiatieven faciliteren.
- Het Sociaal team Aa en Hunze door ontwikkelen.
- Regionaal samenwerken met 'Kans voor de Veenkoloniën'.
- Een taalnetwerk opbouwen om laaggeletterdheid terug te dringen.

Nieuwe kijk op economie, werk en recreatie

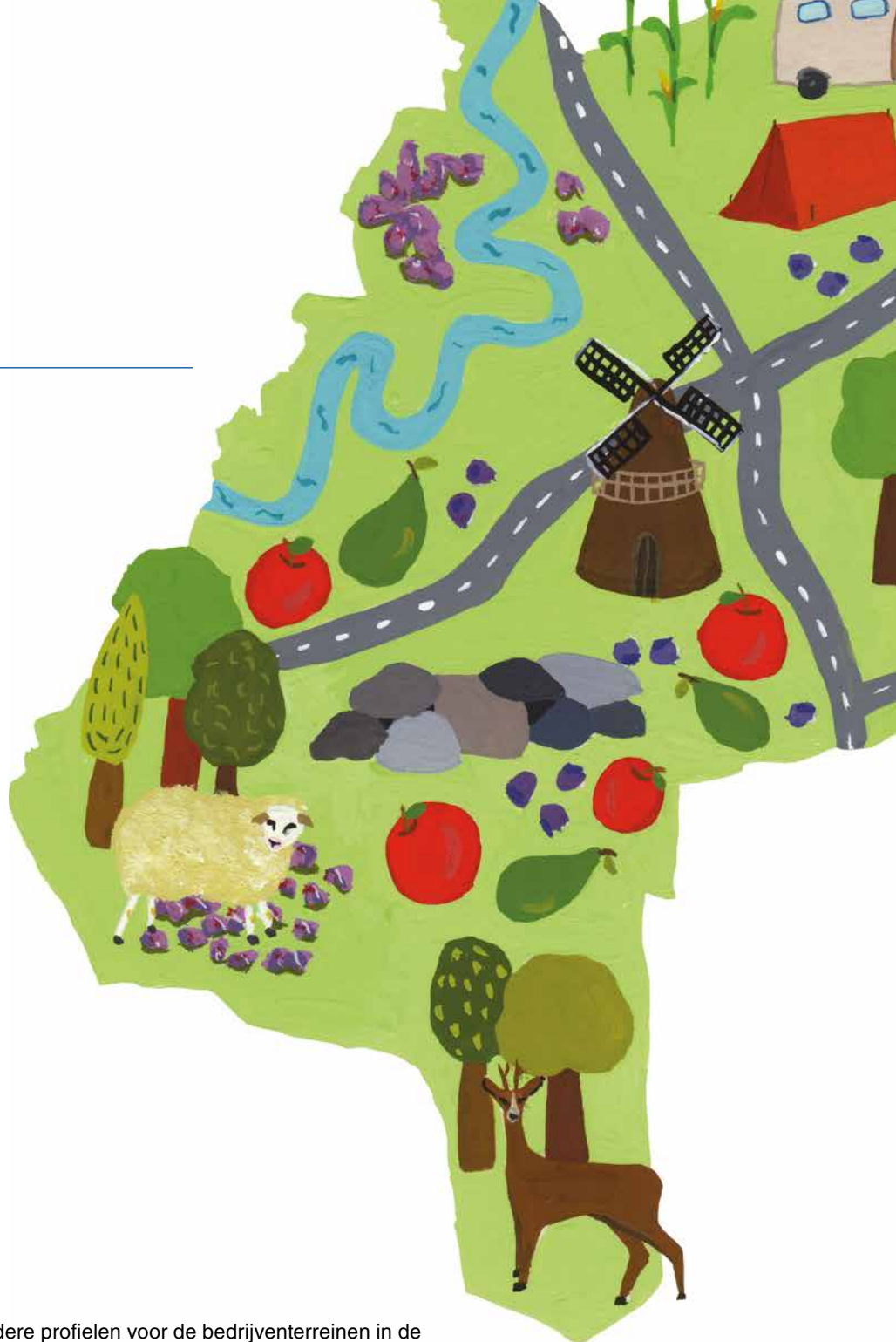
Wat wij willen:

Wij willen inspelen op nieuwe economische kansen die passen bij de missie van Aa en Hunze Buitengewoon. Dat is waar de focus op ligt voor de toekomst. Daarnaast richten we ons op de versterking van de kernsectoren landbouw, recreatie en zorg. De insteek is: we bieden ruimte voor ontwikkeling, mits dit past in het landschap.

De gemeente stimuleert en faciliteert ondernemerschap. Initiatieven worden beoordeeld op hun maatschappelijke meerwaarde en de bijdrage aan de omgevingskwaliteit. Waar nodig neemt de gemeente de regie. Ook hier is samenwerking onontbeerlijk, niet alleen met het bedrijfsleven, maar ook met het onderwijs en andere overheden.

Wat wij gaan doen:

- Het themajaar 2016 staat in het teken van de ondernemers met de titel 'Ondernemend van Aa tot hunZe'.
- We zetten de samenwerking voort die is ontstaan tijdens het themajaar 2015 'Ontspannend van Aa tot hunZe'.
- We promoten de recreatie en het toerisme in regionaal verband.
- We stimuleren de aanleg van glasvezel, waardoor snel internet wordt aangeboden.
- We zetten ons in om meer jongeren aan het werk te helpen. Dit is de kern van de recente notitie 'Jongeren aan het werk'.
- We zetten in op het produceren van duurzame energie door het benutten en versterken van de lokale kwaliteiten door o.a. de aanleg en exploitatie van zonneakkers door coöperaties of lokale bedrijven.
- We zetten in op voorlichting om bedrijven en particulieren samen te brengen om te komen tot het uitvoeren van energiebesparende maatregelen.
- We bouwen duurzaam als opdrachtgever van gemeentelijke initiatieven.
- We bieden met het bestemmingsplan Buitengebied ruimte voor ontwikkeling.



- We bepalen heldere profielen voor de bedrijventerreinen in de gemeente.
- We betrekken ondernemers bij maatschappelijke vraagstukken. Samen bekijken we hoe we mensen die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt een kans kunnen geven.
- We zorgen voor verbinding tussen culturele- en recreatieve evenementen in de gemeente, bijvoorbeeld in het geval van diverse festivals.



Concrete voorbeelden zijn:

- Initiatieven van 'Ondernemend van Aa tot hunZe' op www.vanaatothunze.nl.
- Het stimuleren van werkervaringsplaatsen en stages.
- Het ondernemersklimaat versterken door minder regels, meer kennisdeling en ondersteuning bij (flits)vergunningverlening.
- Duurzaamheid is een speerpunt: samen met het Energy Transition Centre (EnTranCe, Hanzehogeschool Groningen) op zoek naar mogelijkheden op het gebied van energietransitie.
- Gebiedspromotie vindt plaats met Hondsrug Drenthe en wordt gestimuleerd door de toeristische regisseur.
- Op basis van een quick scan van de bedrijventerreinen en -panden het aanbod, de kansen en de profielen bepalen.
- Het ondersteunen van het Geopark de Hondsrug.
- Het project Centrum Gieten invulling geven samen met inwoners en ondernemers.
- Het uitvoeren van een beleidsverkenning voor geschikte locaties van zonneakkers (zonnepanelen).
- Voorlichting organiseren en een netwerk opbouwen met bedrijven en particulieren om isolatiemaatregelen te stimuleren.

Nieuwe kijk op voorzieningen, leefbaarheid en wonen

Wat wij willen:

De gemeente Aa en Hunze is en blijft bestaan uit aantrekkelijke woon-gemeenschappen: ruim en groen wonen in een zorgzame omgeving. Voorzieningen staan echter onder druk. Ze allemaal open houden, is niet vanzelfsprekend. De inzet van inwoners zal bepalend zijn voor de toekomst van de voorzieningen in de dorpen.

De meeste inwoners zijn goed in staat om verantwoordelijkheid te nemen voor hun woon- en leefsituatie: nu en in de toekomst. Initiatieven die inwoners tot stand brengen kunnen vaak rekenen op een groot draagvlak. De gemeente stimuleert en faciliteert deze ontwikkelingen, zonder de verantwoordelijkheden over te nemen.

De gemeente stelt zichzelf de ambitie dat in elke kern een ontmoetings-plek behouden blijft, in welke vorm dan ook. In overleg met inwoners bekijken we welke voorzieningen met of door inwoners in stand kunnen blijven.

Wat wij gaan doen:

- We gaan in gesprek met de dorpen om een toekomstagenda op te stellen.
- In de te herijken woonvisie hebben we aandacht voor de aanpassing van de particuliere woningvoorraad in levensloopbestendige woningen en woon-werkcombinaties.
- We zoeken samen met inwoners naar een invulling voor gebouwen van de gemeente die leeg komen te staan, bijvoorbeeld scholen en dorpshuizen.
- In het project Centrum Gieten gaan we met ondernemers en inwoners onderzoeken op welke wijze de delen in het dorp die aandacht nodig hebben, versterkt kunnen worden.
- We gaan in overleg met inwoners van Gasselternijveen over het versterken van het voorzieningenniveau en de leefbaarheid.
- We stimuleren, faciliteren en zo mogelijk (mede-)financieren energiebesparende maatregelen bij maatschappelijk vastgoed (bijv. dorpshuizen, sportverenigingen).
- We onderzoeken de mogelijkheid van een 'duurzaamheidslening' om met een lening via de gemeente energiebesparende maatregelen in en aan een woning te treffen.
- Wij leveren een bijdrage aan een 'circulaire economie' door o.a. hergebruik van grondstoffen door het scheiden van afval bij de bron.

Concrete voorbeelden zijn:

- Per dorp een toekomstagenda opstellen.
Enkele aandachtspunten zijn:
 - Bij het maken van keuzes gaat kwaliteit voor kwantiteit.
 - Annen, Gieten en Rolde hebben een regiofunctie.
 - Krimp biedt kansen. Samen ontdekken we welke.
 - Dorpen zijn zelf verantwoordelijk.
 - Maatwerk in dorpen is mogelijk.
 - Leegstand en herbestemming.
 - Bereikbaarheid en vervoer.
 - Huisvesting statushouders.
 - Samenwerking en verbinding tussen dorpen onderling.
 - Zorg: Samen leven, is samen zorgen.
- Bij de uitvoering van de toekomstagenda's actief de mogelijkheden voor cofinanciering inzetten.
- Actief dorpsinitiatieven in kaart brengen (inventarisatie) en bekend maken.
- De woonvisie herijken waarin we inzetten op het langer thuis wonen.
- Het verder scheiden van (huishoudelijk) afval door voorlichting en inzet van een afvalcoach.
- Onderzoek naar de mogelijkheden van een duurzaamheidslening.



Uitvoering

Het proces / de organisatie

We willen ervoor zorgen dat alle aandachtspunten uit het uitvoeringsprogramma aan bod komen. Omdat de onderwerpen diverse programma's en portefeuilles raken, stellen we een projectstructuur vast. Dat maakt een integrale aansturing mogelijk.

Accent van de uitvoering ligt op participatie, voorzieningen, economische ontwikkelingen, leefbaarheid en wonen. Portefeuillehouder van het uitvoeringsprogramma is wethouder Henk Heijerman.

De herijking van de Strategische Toekomstvisie is aan de hand van een interactief proces met inwoners en ambtenaren tot stand gekomen. Belangrijk is dat dit ook voor dit uitvoeringsprogramma gebeurt. Daar waar mogelijk zal burgerparticipatie bij de uitvoering van de visie ingezet worden.

Monitoring en rapportage krijgen een plek in de reguliere planning- en controlcyclus.

Financiën

Met de vaststelling van de begroting 2016 is een incidenteel bedrag van € 200.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de herijkte Strategische Toekomstvisie 2015 - 2025. Hierbij hebben we aangegeven dat we pas over deze middelen zouden beschikken na afstemming met en goedkeuring van de gemeenteraad. Dit uitvoeringsplan geeft hieraan het vervolg.

We zijn al enige jaren bezig met de uitvoering van de Strategische Toekomstvisie 2020, die met de herijking op accenten is veranderd. Veel activiteiten lopen echter gewoon door en zijn ingebed in de beleidscyclus. De financiële middelen zijn al opgenomen in onze begroting.



In dit uitvoeringsplan zijn recente activiteiten opgenomen, in lijn met de nieuwe accenten van de herijkte Strategische Toekomstvisie. Voor deze bestuursperiode hebben we vooralsnog € 200.000 nodig voor de volgende onderdelen:

- Aanvulling van het Leefbaarheidsfonds (€ 50.000);
- Ondersteuning organisatieontwikkeling en afstemming op de Nieuwe kijk op bestuur en participatie (€ 40.000);
- Voortzetting burgerparticipatie zoals een vervolg van Jouw idee samen uitvoeren, pilot zelfbeheer en vrijwilligersinitiatieven (€ 50.000);
- Het stimuleren van de aanleg van glasvezel voor snel internet (€ 10.000);
- De realisatie van de toekomstagenda's van de dorpen zal worden bekostigd (vooralsnog) vanuit het restant (€ 50.000). De mogelijkheden voor cofinanciering zullen we hierbij continu en optimaal benutten.





Colofon

tekst en redactie

gemeente Aa en Hunze

ontwerp en opmaak

Marieke van der Vliet / dit-s.nl

illustraties

Henriëke Schuiling

datum

juni 2016

gemeente Aa en Hunze

Spiekersteeg 1
9461 BH Gieten

t. 14 0592

e. gemeente@aaenhunze.nl

 twitter.com/aaenhunze

 facebook.com/aaenhunze

www.aaenhunze.nl

 gemeente
Aa en Hunze